

սուրբ սեղանէն: Ո՛րքան ցանցառ է թիւր երջանիկ մայրերուն, որոնք կրցած են իրենց սրտահատոր հրեշտակին առաջին ժպիտին մէջ կարգալ մարմնոյ եւ հոգւոյ ազդումներէն զերիվեր սնօրէնութեան մը խորհուրդը, անմահ ապագայի մը կոչումը:

Հին կրօնքներուն բարոյական ոլորտին մէջ, եւ զեռ ցայսօր՝ արտաքոյ քրիստոնէութեան, կինն է որ ապրած է միշտ մօրը մէջ. մայրը, անոնց թոյլատրած ըմբռնումին համեմատ, կինն է միշտ, այսինքն այն էակը՝ որուն համար ծնիլը դիպումս մըն է լոկ:

Աւետարանը միանգամ ընդ միշտ սրբազրեց այդ տեսութիւնը, մօրը գաղափարին մէջ մատնանշելով աստուածային պաշտօնի մը բարձրութիւնը: Սաղմոսերգունին այն մտածումով, որուն մէջ կը սաղմուաւորուի քրէստոնէութեան բարոյականը, մայր է իսկապէս ոչ թէ կամ ոչ միայն այն կինը՝ որ կը ծնի, այլ ա՛յն մանաւանդ որ հոգւով կրնայ զօրձակցիլ Աստուծոյ, երկրի վրայ հաստատելու եւ տարածելու համար երկնից Թագաւորութիւնը: «Բնակեցուցանէ գամուլն ի տան ուրախամիտ՝ որպէս մայր որդւովք բերիրեալ»․ ամո՛ւլն ալ կրնայ երջանիկ ըլլալ՝ զաւակներով բերկրած մօր մը նման, երբ իր մէջ կը զգայ աստուածային տաքելութեան մը գերը: Ճշմարիտ մայրութիւնը հաւատքով զօրացած սէրն ու զուժն է, այսինքն փրկարար զօրձունէութեան մը համար կնոջ մը սիրար լեցնող յօժարութիւնը: Նա է իսկապէս մայր որ կը ծնի Աստուծոյ որդիներ, այսինքն կրնայ իր զաւակներուն հոգւոյն մէջ մշակել առաքինութեան և զազափարական կեանքի շնորհները. որ իր զաւակին ծնունդին մէջ կ'ողջունէ ոչ թէ իրեն համար ապագայ նեցուկի մը ազահովութիւնը, այլ բարի և բարձր սկզբունքներու կանչումս էակի մը մարմնացումը: Թագամծնունդ բեղնաւորութեամբ լոկ խայտացող ձագախառն ընտանիքը չի կրնար ճանչնալ այն երջանկութիւնը, որ կ'ողևորէ ոչ միայն արեան այլ նաեւ զազափարի սերնդազօրձութեամբ կազմուած տան մը ներքին կեանքը. հոն է որ կին մը կրնայ ինքզինքը զգալ իրապէս որպէս «մայր որդւովք բերիրեալ»:

* * *

ՀԱՒԵՏԵՐ ԵՒ ՄՏՈՆՄԱՆ ՅՈՒՔԵՐ

Գ Ա Ս Տ Ի Ա Ր Ա Կ Ի Չ Կ Ի Ն Ը

Իբրև իրաւարարներ մեր երջանկութեան և մեր առաքինութիւններուն մէկ մասին, կիները իրենց նկարագրին և բարքերուն կնիքը կը զբոյժեն մէն մի նոր սերունդի վրայ, քանի որ ամէն մի սերունդ, իր առաջին տարիներուն՝ անոնց մի միայն կը պատկանի: Ո՛վ որ խորհրդածած է մեր առաջին ազաւորութիւններուն կորովին և պինդ ակադութեան վրայ, ո՞վ որ կրնայ մտածել թէ այդ առաջին ազաւորութիւններն ստուգու անոնք են՝ զորս մայր մը կը նազորդէ կամ կը կերպաւորէ: Կիտի շփարանի ընդունելու թէ կինը իր տկար ձեռքերուն մէջ կը կրէ բնկերութեան ճակատագիրը: Մանուկին այս առաջին ազաւորութիւններն են որ յետոյ կ'ըլլան կատարեալ մարդուն հրայրքները և երբեմն սկզբունքները: Ոչ այնքան մայրիկին կաթն է որ կ'իւրացնէ զաւակին արիւնը, որքան անոր զազափարները՝ իր միտքը. այդ զազափարներուն մէջ կան նոյն իսկ այնպիսիներ, զորս յետոյ նոր զատարարական մը բոլոր շանքերը չեն կրնար ոչ յազմահարել և ոչ եղծել. զգայութիւնները և պատկերները այնքան ուժով կը քանդակուին փափուկ նրբաուածքին մէջ անոր ուղեղին, որ այս գործարանը որքան զօրանայ ինքը, նոյնքան նաեւ կը զօրացնէ զանոնք: Կը տեսնուի ահա թէ ազդեցութեան նախաւորութիւնը ասելի մեծ է քան միտումին զերազանցութիւնը, այնպէս որ կարելի է բռնել թէ բնութիւնը մարդը իր առաջին տարիներուն մէջ կնոջ խնամակալութեան տակ զնելով, անոր կուտայ մեծագոյն բաժինը՝ անհասնելու և ժողովուրդներու բարոյական ճակատագիրը վարելու գործին մէջ:

Ա. Վ.